

PREZYDENT MIASTA OTWOCKA

ul. Armii Krajowej 5, 05-400 Otwock
tel.: +48 (22) 779 20 01 (do 06); fax: +48 (22) 779 42 25
www.otwock.pl e-mail: umotwock@otwock.pl

PM.030.21.2026

Отвоцьк, 10 червня 2026 року

Вадиму Боярському

Меру міста Шумськ

Шановний пане Вадиме Андрійовичу!

З великим занепокоєнням та глибоким сумом ми сприйняли звістку про присвоєння почесної назви «імені Героїв Української повстанської армії» Окремому центру спеціальних операцій «Північ» Сил спеціальних операцій Збройних Сил України.

Як партнери та друзі, котрі з першого дня повномасштабної агресії Росії проти України не шкодували зусиль для підтримки героїчної боротьби вашого народу, ми відчуваємо моральний обов'язок чесно й відкрито говорити про те, що для нас дійсно болюче.

Мешканці м. Отвоцька, як і мільйони поляків, відкрили свої домівки та серця для громадян України. Ми організували гуманітарну допомогу, надавали підтримку біженцям і прикладали зусилля для захисту незалежності України. Саме тому рішення, що є наругою над пам'яттю жертв на Волині, для нас є особливо болючим. Донині історичні факти, пов'язані з діяльністю УПА та ОУН-Б й надалі не відомі багатьом громадянам України, а також і Польщі – а це є перешкодою для відкритого діалогу та взаєморозуміння.

Ми прагнемо наголосити, що наша позиція не спрямована проти українського народу, його прав та прагнення свободи й незалежності, адже ми їх систематично діємо підтримуємо. Наша позиція – це вираз протесту щодо прославляння організацій та осіб, на яких лежить відповідальність за жорстокий геноцид, скоєний проти мирного населення.

Для нас, поляків, рішення, прийняте президентом України Володимиром Зеленським, є не лише образливим та принизливим. Воно для нас неприйнятне.

У 1943-1947 роках ОУН та УПА систематично винищували польських мирних жителів на Волині та у Східній Галичині. Їх вбивали лише за те, що вони були поляками.

Цей геноцид був запланований заздалегідь і проведений із жорстокістю, яку неможливо зрозуміти. Вбивці різали живих людей пилами для деревини або косами, часто на кілька частин. Перед убивством маленьким дітям виколювали очі, виривали руки, ноги та язика. Після таких катувань, заколювали вилами. Голівки дітей розколювали сокирами або розбивали об стіни будинків. Вагітним жінкам проколювали багнетами животи, розрізали їх, а плоди насаджували на вила. Жінок перед стратою часто гвалтували, відрізали груди, в пах впихали предмети. Жертвам, котрі ще були живі, виколювали очі, відрізали вуха, носи, язика та геніталії, виривали нігті, здирали шкіру, розбивали голови тупими предметами, їх спалювали в замкнених сараях і костелах, кидали в колодязі, розривали кінями, насаджували на палі та паркани. Це лише деякі з методів, що їх у 1943-1947 роках використовували УПА та ОУН-Б для вбивства поляків і тих українців, котрі поляків захищали.

Виродки, що належали до лав УПА, на честь яких зараз названо підрозділ Армії, котра боронить Україну від російської агресії, скоїли злочини, що заслуговують на глибокий осуд.

Особливо трагічного виміру набула запланована різанина, яка мала місце під час Кривавої неділі 11 липня 1943 року. У той день, обраний спеціально тому, що поляки сонячного ранку пішли до костелів цілими сім'ями, загони УПА одночасно напали приблизно на сто польських населених пунктів у Горохівському та Володимирському районах. Вірян, котрі молилися під час Святої меси, вбивали у святинях. В Порицьку

бандерівці увійшли до костелу під час богослужіння і вбили близько 220 людей, серед яких були жінки, діти та люди похилого віку. У Кисилині було вбито близько 90 парафіян. Протягом кільканадцяти годин того дня, за оцінкою істориків, загинуло понад три тисячі беззахисних людей. В липні та серпні 1943 року УПА напала на понад 830 польських сіл, поселень та маєтків, убивши близько 20 тисяч поляків. Лише в липні 1943 року під гаслом: «Смерть ляхам» на Волині було убито щонайменше 11 тисяч поляків.

Згадані злочини стали можливими завдяки ідейним лідерам українського націоналізму. Степан Бандера – лідер фракції ОУН-Б починаючи з 1940 року, як ідеолог та організатор збройного націоналістичного руху – хоч і перебував в ув'язненні у німецькому концтаборі в розпал волинської різанини, однак несе повну моральну відповідальність за ці злочини. Саме створена ним організація, яку він очолював та надихав, і членів якої прозвали на його честь «бандерівцями», організувала планомірний геноцид польського населення. Доктрина ОУН-Б передбачала «очищення» майбутньої Української держави від поляків та представників інших національностей. Пряму відповідальність за проведення етнічної чистки, як Верховний головнокомандувач УПА з 1943 року у званні генерала, призначений на цю посаду під час III Надзвичайного збору ОУН-Б в серпні 1943 року, несе Роман Шухевич. Волинська різанина була ним прийнята, як тактика УПА, особисто він видавав накази про вигнання поляків зі Східної Галичини погрожуючи смертю; він також координував чергові хвилі вбивств. У липні 1944 року на зборі Української головної визвольної ради Шухевич відкрито визнав, що на Волині відбувалася «ліквідація» польського населення, і заявив: «Командування УПА видало наказ про депортацію поляків, якщо вони не переселяться самі. Атаки тривають». Для нас Бандера і Шухевич - не герої, а воєнні злочинці, відповідальні за жорстоке вбивство близько 120 тисяч польських мирних жителів.

Деякі моменти цієї трагічної історії пов'язані і з нашим регіоном. Село Свойчів було спалене вщент у 1943 році, а його населення майже повністю вбите загонами УПА. Зі знищеного вбивцями костелу, перед його спаленням, врятовано чудодійну ікону Матері Божої Свойчівської. Після війни вона була поміщена у костел св. Вінсента де Поля в м. Отвоцьку. У 1998 році Мати Божа Свойчівська була обрана покровителькою нашого міста, а її ікона залишається символом тих страждань, але також віри і надії. Щороку ми молимося перед нею, разом з членами родин, котрі вижили – за жертв того людовбивства. Для мешканців Отвоцька і всього регіону пам'ять про Свойчів залишається й надалі болочою та яtring.

Ми знаємо, що злочини УПА та ОУН не оминули й Шумська, з яким ми пов'язані вузами партнерства і дружби. Структури УПА «Північ» діяли поблизу міста (округ «Волинь Південь»), а місцеві активісти ОУН та повстанські загони приймали безпосередню участь в створенні атмосфери ненависті, перебіжництві українських поліцейських до лісу, а також в нападах і злочинах, скерованих проти поляків та євреїв. В ніч з 20 на 21 березня 1943 року озброєні бандерівці разом із дезертирами з української поліції вторглися у Шумськ, де витягли польських жителів з їхніх домівок, та жорстоко їх катували й убивали на території колишнього єврейського гетто. Свідки розповідали, що живим людям ламали кінцівки, виклювали очі та виривали внутрішні органи. У всій околиці поблизу Шумська загони УПА убивали поляків, а це понад десяток сусідніх населених пунктів: Гута Стара, Кути, Сураж, Дуброва, Ізерна – разом це сотні невинних людей. Польські сім'ї, котрі вижили, ховалися у костелі, в будинку банку та забарикадувалися в інших будинках містечка. У розпал терору в Шумську понад три тисячі польських біженців з навколишніх сіл шукали притулку. Земля, по якій ми сьогодні ходимо разом, як представники міст-партнерів – просякнута кров'ю жертв тієї ж організації, ім'я якої присвоєно українському військовому підрозділу.

В той час, коли Польща усіма силами підтримує незалежність України, включаючи українські Збройні Сили, для нас, як для поляків, абсолютно незрозуміло, як можна назвати військовий підрозділ, що став на захист свободи, прав та життя людей - на честь винуватців геноциду беззахисного мирного населення. Такі дії чинять наш історичний біль ще відчутнішим.

Україна має у своїй історії багато чудових героїв, що причинилися до свободи й незалежності, чий імена заслуговують на повагу та пам'ять. Однак, ми не можемо осторонь пасивно спостерігати, як прославляють убивць наших беззахисних одноплемінців, а також і тих українців, які віками жили в згоді зі своїми сусідами-поляками, й чинили опір такому жахливому злочину, рятуючи переслідуваних.

УПА також жорстоко розправлялася зі своїми власними співвітчизниками, українцями, котрі відмовилися брати участь у геноциді, й відстоювали одну з фундаментальних цінностей європейської цивілізації – людське життя. Минуло три покоління від часу волинської різанини; у Польщі ще й досі живуть останні свідки того кривавого геноциду. Ми не можемо погодитися з тим, щоб були прославлювані жорстокі вбивці, а злочини, які було вчинено проти поляків і праведних українців – зникли у забутті.

Жертви Волині та Східної Галичини не волають про помсту... Вони волають про пам'ять та примирення. Однак, примирення можливе лише на основі правди, особливо історичної правди.

Присвоєння військовій частині назви на честь тих, хто коїв військові злочини – паплюжить пам'ять про жертви, ганьбить історичну правду й підриває фундамент, на якому наші народи повинні будувати спільне майбутнє. Особливо болоче це відчувається для нас тепер, коли польський народ дав свідоцтво солідарності та братерського ставлення до України з самого початку цієї жахливої війни.

Ми цінуємо всі жести дружби та партнерства, які плинуть із Шумська. Ми також знаємо, що наші міста допомагають будувати міцний та надійний зв'язок між нашими народами. Саме тому ми відчуваємо, що зобов'язані розглянути таке важливе й своєчасне питання, яке торкається основ польсько-українських стосунків.

Отвоцьк і Шумськ співпрацюють, маючи передусім повагу один до одного, а також повагу до власної історії – прекрасним прикладом чого було впорядкування Вами занедбаного протягом десятиліть польського кладовища у центрі Шумська. Це чудовий приклад того, як відносини між нашими народами повинні будуватися на міцному фундаменті – на історичній правді, пам'яті на взаємній повазі.

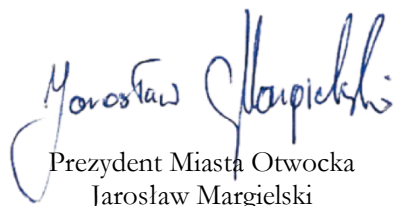
Історична правда, шанобливе ставлення до цієї правди – ось необхідні умови для примирення. Не може існувати справжнє примирення без пам'яті, так само як не може існувати тривале партнерство без взаємної поваги по відношенню до пережитого досвіду та страждань іншого народу.

Ми віримо, що дружба між нашими містами та народами є настільки сильною, що дозволить вести важкий, але щирий діалог про історію. Ми сподіваємось, що пам'ять про жертви Волині та Східної Галичини буде зберігатися з належною пошаною, а процес будівництва польсько-українських відносин опиратиметься на історичну правду, котра не підлягає релятивізму.

Ми готові вести цей діалог в ім'я пам'яті жертв та в ім'я спільного, вільного і безпечного майбуття наших народів.

Przewodnicząca Rady Miasta Otwocka
Monika Kwiek

Prezydent Miasta Otwocka
Jarosław Margielski